

gøre med, hvis Lovforslaget vedtages i den her foreliggende Skikkelse. Jeg haaber, at jeg hermed har tilfredsstillet det ærede Medlem; jeg har ganske sikkert ikke tilfredsstillet dem, der ønskede, at denne Sag skulde have et langt videre Omfang.

Det ærede Medlem i Folketinget, der var Formand og Ordfører for denne Sag, rejste ved første Behandling det meget store Spørgsmaal om i vidt Omfang at indrette gode og sunde Boliger for Befolkningen ved Statens Hjælp. Han kom senere tilbage dertil, og det skyldes sikkert ham, at et saadant Spørgsmaal overhovedet kom frem i Betænkningen. Men fra Finansministeriets Side havde man ikke tænkt, at man skulde tage en saa stor Sag op, man mente heller ikke, at man var rustet til at gøre dette, og man havde hverken fra Udlandet eller Indlandet Erfaringer i saa Henseende. Det eneste Land, hvor der foreligger noget, som svarer noget til det ærede Medlems Ideal i saa Henseende, nemlig at Staten skulde udlaane paa anden Prioritet, er Østerrig, hvor der, som det vil ses af Bilaget til Folketingsudvalgets Betænkning, den 22. December 1910 er oprettet en af Ministeriet for offentlige Arbejder forvaltet særlig Fond for Boligforsorg. Imidlertid er, hvad der findes derom i Bilagene, ikke videre oplysende, og de Oplysninger, jeg selv har kunnet skaffe mig, forekommer mig for Resten heller ikke særdeles oplysende. Men der er noget, som i sig selv er oplysende, og det er, at skønt Lovens Hensigt synes at være, at der skulde være en Fond, af hvilken man dels kunde garantere Byggelaan, dels kunde udlaane en anden Prioritet, har den været overordentlig lidt anvendt, naar man tænker paa, hvor stort et Land Østerrig er. Det meddeles nemlig, at der i Aarene 1911 og 1912 skal være dannet over 400 Byggeforeninger under dens Garanti, men saa staar der endvidere, at der skal være garanteret for ca. 3 1/2 Mill. Kr. Prioriteter og ca. 2 1/2 Mill. Kr. Byggelaan i alt, det vil sige 6 Millioner. Man maa jo sige, at naar Loven er vedtaget i 1910, og man i Aarene 1911 og 1912 ikke er kommet op til mere end 6 Mill. Kr., er det ikke overordentlig imponerende. Men anden Oplysning om, hvordan den Lov har virket, har Folketingsudvalget ikke kunnet skaffe og Finansministeriet heller ikke. Jeg har det Indtryk — men det kan jo være, det er galt —, at denne Sag er stagneret i Østerrig, at man ingen Vegne er

kommet med den. I alt Fald har jeg ikke kunnet fremskaffe noget videre derom.

Naar jeg ikke har villet stille Forslag om, at man her skulde laane paa anden Prioritet, er det, fordi dette vilde være ganske imod Lovens Affattelse, og naar jeg paa den anden Side har strakt mig til, at man af Stats-Laanefonden skulde kunne udlaane 80 pCt. af Ejendomsskyldværdien, saa mener jeg, at man dermed gaar saa langt, som det i Øjeblikket er muligt uden at udsætte Stats-Laanefonden — og Staten, hvad der til syvende og sidst er det samme — for store Tab. Naar det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds (Christiansen) spurgte, hvorfor jeg ikke kunde anbefale at gaa til anden Prioritet i Stedet for til første, synes jeg, at Svaret ligger snublende nær, som der staar hos Digteren: fordi anden Prioritet i Almindelighed er usikrere end første, og fordi, naar man med første gaar op til 80 pCt. af Ejendomsskyldværdien, er det Raaderum, som er tilbage, ikke stort, og dernæst, fordi det forekommer mig, at det ikke vilde være uheldigt, om der her i Landet var den Skik, at Folk, naar de vilde bygge, ejede noget af den Sum, der skulde bruges. Jeg har ganske vist set, at der er Byggeforeninger ogsaa her ved København, som gør det saaledes, at de først laaner paa første Prioritet og saa paa anden og saa laaner i en Bank det, der mangler i Byggesummen. Men enten det nu er Aandssvaghed fra min Side, eller det er, fordi jeg ikke er tilstrækkelig moderne paa det Punkt, saa er det mig ikke muligt at indse, at dette er noget saa formaalstjenligt, at Staten paa en vis Maade maa gaa i Spidsen for det. Formaallet maatte jo dog egentlig være, at man skulde udlaane paa anden Prioritet lige op til 9/10 af Værdien, lade Kreditforeningerne og andre om den første Halvdel af Summen og saa tage de 1/5 af Resten paa anden Prioritet. Det har jeg ikke votet. Jeg har heller ikke votet, saaledes som Stats-Laanefonden i Øjeblikket er indrettet, derved at udvide Lovforslagets Rammer i høj Grad.

Det ærede 9de kongevalgte Medlem (Enevold Sørensen) sagde til mig, at jeg baade ved Lovforslagets Forelæggelse og ved første Behandling havde haft Betæneligheder ved at sætte Laanesummen højere end til 400,000 Kr., og bebrejdede mig eller i alt Fald harcellerede lidt over, at jeg nu havde overvundet disse Betæneligheder. Jeg synes, at det ærede Med-